

"Pensioenfondsen maken zich schuldig aan landgrabbing"

nieuws

Grote pensioenfondsen moeten desinvesteren in grootschalige landbouw in Brazilië. Dat zegt Braziliëkenner en vaste medewerker van Wervel Luc Vankrunkelsven. Volgens hem investeren en speculeren Amerikaanse en Europese pensioenfondsen sinds de financiële crisis van 2007 “heel efficiënt” in grond. “In Brazilië worden traditionele volkeren bedreigd en van hun gronden verjaagd zodat zij in handen komen van grootschalige landbouwbedrijven. Op die manier worden zij een interessant beleggingsproduct voor pensioenfondsen”, stelt Vankrunkelsven.

© 25 OKTOBER 2019 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:52

Lees meer over:

wereld

economie

Grote pensioenfondsen moeten desinvesteren in grootschalige landbouw in Brazilië. Dat zegt Braziliëkenner en vaste medewerker van Wervel Luc Vankrunkelsven. Volgens hem investeren en speculeren Amerikaanse en Europese pensioenfondsen sinds de financiële crisis van 2007 “heel efficiënt” in grond. “In Brazilië worden traditionele volkeren bedreigd en van hun gronden verjaagd zodat zij in handen komen van grootschalige landbouwbedrijven. Op die manier worden zij een interessant beleggingsproduct voor pensioenfondsen”, stelt Vankrunkelsven.

De internationale wedloop op landbouwgronden was al voor 2007 bezig, maar kwam in een stroomversnelling na de financiële crisis van datzelfde jaar. Vankrunkelsven verwijst in dat verband naar een onderzoek van FIAN over de situatie in Matopiba, de verzamelnaam voor vier deelstaten in Brazilië waar de laatste resten van Cerrado zijn. Uit dat onderzoek blijkt dat ‘grileiros’ er illegaal gronden in bezit nemen, er een boerderij opzetten en nadien de boerderij met de gronden doorverkopen. Grileiros komt van grilos, Braziliaans voor sprinkhaan. Grileiros zijn mensen die documenten vervalsen door ze ouder te laten lijken door ze in een doos met sprinkhanen te zetten.

“Ondertussen worden de traditionele volkeren gepest en bedreigd. Door de totale kaalkap drogen de bronnen uit en de rivieren zijn vergiftigd door het hoge pesticidegebruik. Soms worden resterende watervoorraden opzettelijk door grileiros vergiftigd om het leven van de mensen er onmogelijk te maken”, getuigt Vankrunkelsven. “Dat is bijzonder traumatisch voor hen omdat zij zich nauw verbonden voelen met hun grond, ook al waren het collectieve gronden.”

Welke rol spelen pensioenfondsen nu? “Eén van de belangrijkste pensioenfondsen die actief zijn in het beleggen in landbouwgrond, is de Teachers Insurance and Annuity Association (TIAA) uit de Verenigde Staten. Dit fonds administreert de pensioenen van vijf miljoen leerkrachten en werkkrachten in de sociale sector van 16.000 organisaties”, legt Luc Vankrunkelsven uit. “TIAA bezit 686.840 hectaren in vijf landen in vier continenten, goed voor een waarde van acht miljard dollar. Van die gronden ligt 43 procent in Brazilië, 40 procent in Australië en 15 procent in de VS zelf.”

Volgens de documenten die FIAN kon verzamelen, administreert een Duits pensioenfonds tien miljard euro en investeerde het 100 miljoen via de bedrijven TIAA in Braziliaanse gronden. En het Nederlandse pensioenfonds ABP bezit voor 403 miljard euro aan aandelen, waarvan sinds 2007 enkele honderden miljarden in landbouwgronden. “Wanneer de pensioenfondsen met de realiteit op het Braziliaanse platteland worden geconfronteerd, verwijzen ze naar hun principes rond duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Wellicht is er veel goede wil, maar de realiteit op het terrein is dikwijls heel anders”, stelt de Wervel-medewerker.

Om dit onrecht tegen te gaan, pleit hij ervoor dat de pensioenfondsen wereldwijd gaan desinvesteren in deze landbouwgronden, naar analogie met de desinvestering die ook te zien zijn in de petroleumsector. “Zouden we deze onzichtbare geldstromen naar grote fazenda’s (grote Braziliaanse landbouwbedrijven, nvdr) ook niet op de zwarte lijst mogen zetten?”, vraagt Vankrunkelsven zich af.

Beeld: Wervel

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)